

Kangasala

OKSALLA YLIMMÄLLÄ

Sähköisessä yo-kokeessa toimiminen

SYKSY 2025

Käytännön ohjeita:

- Mitä mukaan kokeeseen?
- Pukeutuminen, eväät jne.
- Ennen koepäivää: koneen tarkastaminen
- Koepäivän järjestelyt:
 - Koetilaan tuleminen
 - Mitä jos myöhästyy tai sairastuu?
 - Erityisjärjestelyt kokeessa
 - Kokeen aloitus
 - Vinkkejä työskentelyyn ja toiminta koetilanteessa
 - Abitti-tärpit: musiikki, tekstinkäsittely yms.
 - Toiminta mahdollisissa vikatilanteissa
 - Kokeesta poistuminen

**Ennen ensimmäistä yo-
koepäivää**

Koneen tarkastaminen

- Läppärin boottaus pitää osata tehdä itse. (MDA)
- Koneet tuodaan koeaamuna mukana.
- Jos on itse hankittu kone / kuulokkeet / hiiri, tarkasta ennakkoon:
 - Tietokoneessa **ethernet-liitin**
 - kuulokkeiden ja hiiren liittimet (eivät saa olla langattomia, ei bluetoothia)
 - laitteen käynnistäminen usb-tikulta
 - laitteen äänekkyys ja äänitteen kuuluminen ulkopuolelle.
- Tuo yo-kokeeseen omat laitteet, varalaitteita on rajallisesti koetilassa.

**Mitä mukaan
kokeeseen?**

Mukaan kokeeseen

- Tietokone ja virtajohto
- **Langalliset kuulokkeet** (ei saa olla langatonta ominaisuutta)
- **Tarvittaessa muut lisälaitteet:**
 - Adapteri (esim. Ethernet-verkkoon liittymiseen)
 - Hiiri (tämäkin vain ja ainoastaan langallisena)
- **Henkilöllisyystodistus**
- Omat kirjoitusvälineet (kynä, kumi, teroitin, viivain)

Mukaan kokeeseen

- **Eväät:**

- Poista etiketit tai teippaa piiloon, paras pakata läpinäkyviin rasioihin – tee tämä jo **kotona** valmiiksi
- Muista vesipullo
- Reilusti evästä - ajattelu vaatii energiaa

- **Vaatetus:**

- Rennot vaatteet, villasukat jne. **lämmintä** vaatetta varalle
- Huomioi, että vaatteissa ei ole tekstiä

- **Lääkkeet:**

- Jos sinulla on omia lääkkeitä, näytä ne valvojalle saapuessasi saliin

Ehdottomasti ei:

- Mitään papereita (saa koetilasta)
- Nenäliinat (saa tarvittaessa koetilasta)
- Kännykät, älykellot, langattomat lisälaitteet ovat ehdottomasti kiellettyjä.
- Jätä arvoesineet ja em. tavarat lukittavaan lokeroon tai mahdollisuuksien mukaan kotiin.
- YTL, [yleiset määräykset](#): "Jos kokelas syyllistyy kokeessa vilpilliseen menettelyyn tai vilpin yritykseen taikka avustaa siinä, kaikki hänen koesuorituksensa kyseiseltä tutkintokerralta katsotaan hylätyiksi ja hän menettää oikeutensa osallistua myöhempisiin saman tutkintokerran kokeisiin. Jos menettely on toistuvaa tai muuten erityisen vakavaa ja haitallista, kokelas menettää lisäksi oikeutensa osallistua seuraavan tutkintokerran kokeisiin. (L 502/2019, 15 §.)"

Aamulla kokeeseen

Tikkana **saliin** klo 8.15!

Koetilaan saapuminen

- Varaa aikaa parkkipaikan etsimiseen.
- Kokeet pidetään liikuntasalissa ja auditoriossa (erillistila auditorion puolella).
- Koeaamuna aulassa on nimilista, josta näet istumapaikkasi numeron.
- Järjestele tavarasi tarjottimelle (niitä on aulassa).
- Saavu koetilaan klo 8.15, valvojat tarkistavat eväät jne. Avaa rasiat valmiiksi.
- Jätä ulkovaatteet, laukut, kännykät jne. naulakoihin/lokeroon/kanslian eteiseen.

Koetilaan saapuminen

- Kun pääset koetilaan:
 - Mene suoraan omalle paikallesi
 - Kiinnitä koneeseen virtajohto
 - Kiinnitä kuulokkeet, ethernet-johto, abitti-tikku, mahdolliset lisälaitteet (adapteri)
 - Käynnistä kone koeverkkoon
 - Muista tehdä äänitesti aina kokeen aluksi (riippumatta oppiaineesta)
- Koepaikalla on valmiina luonnostelupaperia ja YTL:n usb-tikku. Huom. ennen kokeen alkua **ei saa tehdä muistiinpanoja** paperille tai tietokoneella.
- Pidä henkilöllisyystodistus pulpetilla tunnistautumista varten.

Kokeen aloitus

- Viittaa, jos tarvitset apua koneen käynnistyksessä
- Koejärjestelmän avauduttua:
 - Täytä pyydetyt tiedot: nimi ja hetu
 - Tarkista suoritettava koe
 - Saat valvojalta tarvittavat koodit
- Ennen kokeen aloitusta rehtorit ja aineenopettajat antavat ohjeita, tässä vaiheessa voi vielä kysyä.
- Koe alkaa **klo 9.00**.
- Huom. ennen kokeen alkua (ja koetilanteen ollessa keskeytynyt) ei saa tehdä muistiinpanoja paperille tai tietokoneella.

Kokeen aikana

- Lue ohjeet huolellisesti.
- Vastaa koetehtäviin niille varattuun tilaan. Ne tallentuvat automaattisesti.
- Sovelluksiin (esim. LibreOffice, GIMP, GeoGebra) dokumentit on talletettava tiedostoiksi. Liitä sovelluksessa laatimasi vastaus vastauskenttään joko tekstinä tai kuvakaappauksena. Kun teet tiedostoja *sovellusohjelmilla*, muista *tallentaa* erikseen!
- Hyödynnä näytön jakamista kahteen --> aineistot omaan ikkunaan ja vastausruudut toiseen.
- Tutki, miten näppäimistö vaihdetaan ja miten erikoismerkit kirjoitetaan näppäimistöllä.
- Ohjeita: <https://cheat.abitti.fi/>
- Matikkaeditorin käyttöä voi harjoitella etukäteen: <https://math-demo.abitti.fi/>

Koetilanteen aikana

- Viittaa ja odota rauhassa valvojaa paikalle,
 - kun haluat vessaan, jaloittelemaan.
 - kun tarvitset nenäliinoja, luonnostelupaperia tms. (huom. kuukautissuojia on saatavilla kokelaiden wc-tiloissa)
 - jos ilmenee tekninen ongelmatilanne (yleensä saa myös lisäaikaa).
- Kun poistut paikaltasi:
 - Kesken kokeen vain valvojan saattamana
 - Laita näytönsäästäjä päälle
 - Käännä mahdolliset luonnostelupaperit nurin
- Muuta muistettavaa:
 - Matematiikan A-osan palautuksen jälkeen on vielä minuutti harkinta-aikaa.

Tekniset pulmatilanteet

- Esim. äänet eivät kuulu, yhteys palvelimeen on katkennut, usb-tikku on irronnut tai saat jonkin muun vikailmoituksen ruudulle --> **Viittaa ja odota rauhassa valvojaa.**
- Toimi valvojan ohjeiden mukaisesti.
- Jos kone pitää käynnistää uudelleen, älä pääätä koetta (tätä klikataan vasta koetilanteesta poistuttaessa).
- Teknisen vian takia menetetty aika korvataan yleensä lisäaikana. (post it -lappu)
- Joskus myös jälkikäteen voidaan lähettää YTL:aan selvitys teknisestä häiriöstä koetilanteessa, mikä voidaan mahdollisesti huomioida kokeen arvostelussa. Huom. *joka tapauksessa* valvojalle on ilmoitettava ongelmatilanteista heti kokeen aikana, niitä ei lähdetä ratkomaan itsenäisesti.

Kun olet valmis:

- Aikaisintaan klo 12.00 saa poistua, koe päättyy klo 15 (lisäajallisilla klo 17).
- Koeaikaa on 6 tuntia (lisäajallisilla 8 h).
- Ennen kuin lähdet:
 - Tarkista vielä huolellisesti, että olet vastannut tarvittaviin tehtäviin ja kohtiin.
 - Poista mahdolliset ylimääräiset merkinnät/vastaukset vastauskentistä (Abitti huomauttaa, jos olet tehnyt enemmän tehtäviä kuin saa palauttaa).
 - **Päätä koe**
 - Kirjoita kaikkiin käyttämiisi luonnostelupapereihin nimesi.
 - Palauta ykkösvalvojalle usb-tikku, nimilappunen ja kaikki koepaperit.
- Kun poistut:
 - Älä häiritse muita (huomioi myös lisäajalliset).
 - Siivoa jälkesi ja vie tarjotin paikoilleen.

Mitä jos...

Ovatko yhteystietosi ajan tasalla?

- Tarkistathan, että Wilman yhteystiedoissa on nykyinen puhelinnumerosi. Onko huoltajalla Wilma-tunnukset?
- Onko erityistä huomioitavaa?
 - Esimerkiksi jos sinulla on Epipen tai sinulla on vakava anafylaktisen reaktion riski (esim. vakava pähkinäallergia), ilmoita rehtoreille.

Mitä jos myöhästyn?

- Jos olet myöhästymässä, soita heti lukion kansliaan: **050 336 4659**
- Kokeeseen pääsy riippuu tuloajasta (ja voi vaatia lisäksi YTL:sta erillisen luvan). Koedikaa ei saa myöhästymisen takia yhtään lisää.

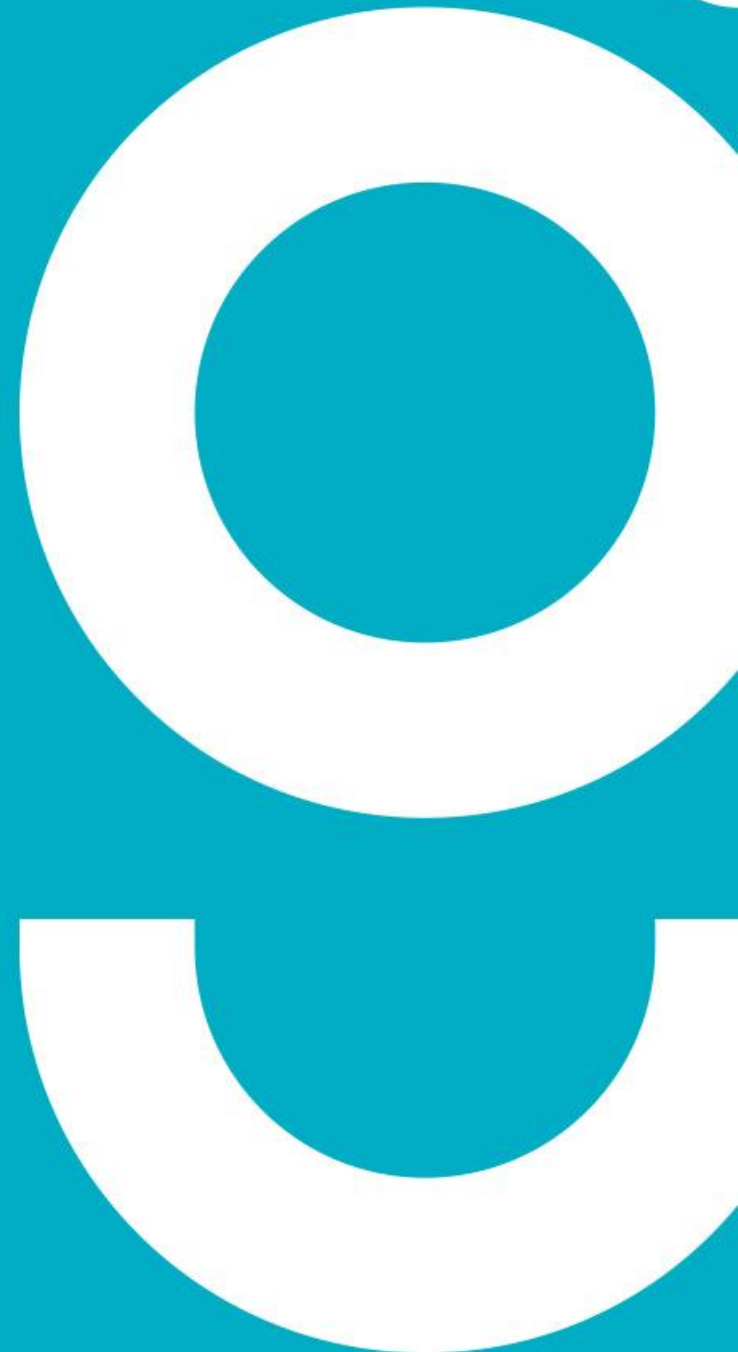
Mitä jos sairastun?

- Jos sairastut, soita lukiolle. Ilta-aikaan yhteydenotot rehtoreihin joko **puhelimitse**, tekstiviestitse tai Wilma-viestillä. Löydät puhelinnumerot lukion kotisivuilta Yhteystiedot-välilehdeltä. Kokeile eri tapoja tavoittaa, **kunnes saat vastauksen**.
- Sairastumistapauksissa mietitään tilannekohtaisesti, voidaanko koe tehdä joillain erityisjärjestelyillä.
- Hanki sairaustodistus **samana päivänä**. Todistuksessa on mainittava sairaus ja työkyvyttömyysaika.
- Sairastuttaessa kokeeseen ilmoittautumisen mitätöinti on mahdollista. Ole tällöin yhteydessä Annaan (rehtori).

Muut erityisjärjestelyt tai -tilanteet

- Sairaus, vamma ja erityisen vaikea elämäntilanne, lukemisen ja kirjoittamisen erityisvaikeus sekä vieraskielisen kokelaan opetuskielen puutteellinen hallinta voidaan **hakemuksesta** ottaa huomioon ylioppilastutkinnossa.
- Oikeus erityisjärjestelyihin on pitänyt hakea YTL:lta viimeistään viime keväänä. Hakeneet ovat saaneet päätöksen kirjeitse kotiin ja tieto myönnöstä on tullut koululle, tällöin haetut järjestelyt voidaan järjestää.
- Yhtäkkiä tulleita haasteellisia tilanteita (vamma, sairaus, erityisen vaikea elämäntilanne) voidaan edelleen huomioida – ja YTL:lle lähettää pyyntö erityisjärjestelyistä tai arvioinnissa huomioon ottamisesta. Ota tällöin yhteys Annaan (rehtori).

Seuraa Wilman
tiedotteita ja viestejä

Kokeiden aikataulu ja muuta tietoa

- Seuraa Wilman tiedotteita ja viestejä, tiedotamme ensisijaisesti Wilmassa yo-kokeisiin liittyvistä asioista ja mahdollisista muutoksista.
- <https://www.ylioppilastutkinto.fi/> -sivulta löydät mm. ainekohtaiset ohjeet, kokeessa käytössä olevat ohjelmat, aikataulut jne.
- <https://www.ylioppilastutkinto.fi/maaraykset/tiedote-kokelaille/opiskelijanohje>
- <https://www.abitti.fi/>
- Ohjeita sähköisessä koeympäristössä toimimiseen: <https://cheat.abitti.fi>
- Matikkaeditoria voi harjoitella etukäteen: <https://math-demo.abitti.fi>
- Tutustu vanhoihin yo-kokeisiin: <https://yle.fi/aihe/abitreenit>

Kangasala

OKSALLA YLIMMÄLLÄ

Sinä pystyt siihen!